

MØTE I TEKNOLOGIRÅDET

Tid: 21. oktober 2009, kl 1000-1430

Sted: Teknologirådets lokaler, Prinsens gt 18, Oslo

Tilstede: Ingvild Myhre, Gudleiv Forr, Randi Haakenaasen, Liv Lunde, Silvija Seres, Ragnar Fjelland, Edel Elvevoll, Elisabeth Harstad.

Forfall: Shahzad Rana, Jon Bing, Ola Dale, Carsten Tank-Nielsen, Edina Ringdal, Camilla Schreiner,

Fra sekretariatet møtte Tore Tennøe, Jon Fixdal, Christine Hafskjöld, Åse Kari Haugeto og Jon Magnar Haugen.

Forslag til referat:

Vedtaksaker

V-sak 08.09 Godkjenning av innkalling og dagsorden
Innkalling og dagsorden ble godkjent

V-sak 09.09 Godkjenning av referat
Referat fra møte 3. september 2009 ble godkjent

Drøftingssaker

D-sak 19.09 Veiprising

Instituttleder Lasse Fridstrøm ved Transportøkonomisk institutt holdt et foredrag om veiprising, og andre typer avgifter som kan påvirke transportvolumet og dermed klimagassutslippene. Fridstrøm presenterte eksempler på veiprising fra ulike byer, deriblant Stockholm og Edinburgh. Han viste også beregninger av hvor mye enkelte andre tiltak, som dobbelt drivstoffpris, kan forventes å bidra til utslippsreduksjoner fra personbiltransporten.

To observasjoner var at selv en dobling av prisen på fossilt drivstoff vil ha begrenset effekt på bilbruken, og at selv om veiprising kan gi staten inntekter har også det begrenset effekt på bilbruken. Årsaken er at når nordmenn først har kjøpt bil så brukes den omtrent som planlagt nærmest uansett. Avgiftsbelegging av bruk har begrenset effekt.

På den annen side er veiprising den suverent mest effektive måten å redusere køkostnader på. Samtidig har Norge lang tradisjon for bompenger og er langt fremme mht innkrevingsteknologi. Dette gir et godt utgangspunkt for innkreving av slik avgift i Norge.

Fridstrøm sammenliknet også veibruk med andre tjenester som tilbys (nesten) gratis av det offentlige, slik som helsetjenester, forsvar og utdanning. For de fleste av disse kan de store offentlige tilskuddene

forklares ved at tjenesten bidrar til bl.a. sosial utjevning, rettferdighet og likhet for loven. Fri tilgang til våre veier (altså fravær av veiprising) kan ikke sies å tilfredsstillende de samme kriteriene.

Fridstrøm ble spurt om han mente veiprising burde kunne være et aktuelt tema for et prosjekt i regi av Teknologirådet. Til det svarte han ja, og sa at særlig en vurdering av hvordan ulike typer veiprising kan gjennomføres og hvilke effekter de kan ha for proveny og utslippskutt burde kunne være interessant.

D-sak 20.09 Bil og klima

Jon Fixdal presenterte et foreløpig utkast til nyhetsbrev til Stortinget fra prosjektet "Utslippsreduksjoner fra personbilparken". Utkastet var skrevet ut fra de fire møter ekspertgruppen til da hadde hatt, men Fixdal understrekte at selv om gruppen kun skulle ha et møte til, kan det erfaringsmessig komme forholdsvis store justeringer i sluttstillingen av et slikt arbeid.

Nyhetsbrevet planlegges lansert i november. Detaljene nytt til lanseringen er ennå ikke klare.

Rådsmedlemmene kom blant annet med følgende innspill til arbeidet:

- Det er viktig å få tydeliggjort premisene for arbeidet. Det er en rekke faktorer som påvirker utslipp fra personbilparken, men i nyhetsbrevet fokuseres det kun på reduksjoner som kan følge av at bilparkens sammensetning endres. Dette bør komme tydeligere frem.
- Utslipp fra biler kan betraktes fra et livsløpsperspektiv, og dette kan endre vurderingen av hvor klimavennlig en bil er. For ladbare biler, som vil bli viktige for utslippsreduksjoner, vil klimagevinsten avhenge av hvordan elektrisiteten produseres. Her ble det påpekt at kombinasjonen av vindkraft og vannkraft kan gi et godt utgangspunkt for Norge. På sikt kan hydrogen bli det beste alternativet for å lagre energi.
- Hva betyr anbefalingene i nyhetsbrevet for den enkelte konsument? Hvilken type bil bør man bytte til dersom man skal bytte bil nå, eller bør man rett og slett vente til biler med ny teknologi og lavere utslipp blir tilgjengelig?

Fixdal sa han skulle ta med innspillene fra rådet til ferdigstillingen av nyhetsbrevet. Samtidig understrekte han at det av plasshensyn ville kunne bli krevende å ta med alle innspillene i nyhetsbrevet. Flere av dem vil imidlertid også kunne være nyttige når nyhetsbrevet skal lanseres.

D-sak 21.09 Syntetisk biologi

Jon Magnar Haugen innledet om syntetisk biologi på bakgrunn av det utsendte utkast til nyhetsbrev til Stortinget.

Teknologirådet samarbeider med Bioteknologinemnda og Genøk om et informasjons- og debattopplegg om syntetisk biologi. Det legges opp til flere leveranser, deriblant et åpent møte 9. november og en spørreundersøkelse blant norske studenter om bruk og holdninger omkring IQ-piller.

Flere rådsmedlemmer mente utkastet til nyhetsbrev var meget bra. Kommentarer ble tatt med til det videre arbeidet.

Orienteringssaker

O-sak 09.09 Nytt fra sekretariatet

Tore Tennø orientert om at Teknologirådets har ansatt to nye studenter. Det ble også orientert om at Alf Holmelid har blitt innvalgt på Stortinget, og har derfor, i tråd med tidligere praksis, anmodet om å få fratrukket som rådsmedlem.

O-sak 10.09 World Wide Views on Global Warming

Jon Fixdal fortalte om gjennomføringen av folketoppmøtet i Oslo 26. september, og om resultatene fra møtet. Møtet gikk helt etter planen, og arrangementet var vellykket. Møtet samlet 95 deltakere, fra 18 til 81 år og fra alle landets fylker, samt fra Svalbard. Deltakerne var samlet rundt 14 bord, og var igjennom i alt fem bolker i løpet av dagen. De fire første fokuserte på forhåndsdefinerte temaer, og her svarte deltakerne på forhåndsdefinerte spørsmål. I den siste bolken fikk deltakerne utforme sine egne anbefalinger til Norges delegasjon til FNs klimatoppmøte.

Fixdal ga også en kort redegjørelse for hvordan det globale WWVlews prosjektet hadde forløpt. Hele prosjektet må beskrives som vellykket, og alle folketoppmøtene fant sted slik planlagt. Resultatene ble fortløpende lastet opp på internett.

Umiddelbart etter møtet ble det produsert en sluttrapport fra det norske prosjektet, med resultater fra avstemmingene og deltakernes egne klimaråd til Norges delegasjon. Torsdag 1. oktober overleverte to av deltakerne på folketoppmøtet rapporten til miljøvernminister Erik Solheim.

Det norske møtet fikk god pressedekning, med i alt ca. 70 oppslag fordelt på radio, tv, aviser og internett. Blant disse var et stort oppslag i Aftenposten dagen etter møtet, radioinnslag i "Verdt å vite" og "Sånn er livet", morgennyhetene på NRK TV og TV2 Nyhetskanalen.

Fixdal orienterte videre om at det 9-10 oktober vil bli arrangert en mindre workshop i København der det skal skrives sluttrapport for hele det globale prosjektet. Det arbeides så for at det skal arrangeres et side-event under COP15 i København i desember, der rapporten kan legges frem og diskuteres.

O-sak 11.09 Klimatoppmøte i skolen

Tore Tennø orienterte om at rollespillet "Klimatoppmøte i skolen", som er et undervisningsopplegg for ungdomstrinnet og Vg1, ble lansert i forrige uke (12. oktober). Informasjon om opplegget er sendt ut til alle norske skoler og alt klassen trenger til gjennomføring ligger ute på nettsiden www.klimamøte.no.

Klimatoppmøte i skolen går ut på at elevene deles opp i grupper som representerer ulike land på et klimatoppmøte. Elevene får oppgaver som skal forberede dem å spille rollen som et land eller organisasjon på toppmøtet. Klassen skal diskutere og stemme over fire problemstillinger. Til slutt går elevene ut av rollene og får en videohilsen fra miljøvernminister Erik Solheim. Elevene lager så råd om hva de synes det er viktig at Norge står for på klimatoppmøte i København. Disse rådene overrekkes Solheim i forkant av Købehavn-toppmøtet.

O-sak 12.09 Pågående prosjekter og synlighetsrapport

Tore Tennø orienterte om pågående prosjekter og medieoppslag.